

ИНФОРМАЦИЯ ЗА РОДИТЕЛИ

Обучението на деца със специални образователни потребности е актуален и труден проблем в масовите училища и детски градини. Трудностите в практиката са от различно естество и обхващат адаптирането на материалната среда и база, мотивацията и подготовката на педагозите, които работят с тези деца, работа с родителите, организацията и дейността на учителите в групите. Всички тези проблеми са с еднаква важност и всеки един от тях се нуждае от задълбочена работа.

КОИ СА ДЕЦАТА СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ
Специални образователни потребности / СОП/. Това понятие обхваща широк диапазон различни нарушения, като акцентът се поставя върху образователните нужди на детето и педагогическия аспект на въздействие. СОП могат да имат деца със следните нарушения:

➤ Сензорни увреждания - нарушено зрение или увреден слух: Увреденият слух (дори и частично) ограничава възможността да се долавят разликите между звуците, поради което думите се чуват и заучават грешно. Това затруднява съществено схващането на основните правила за структуриране на речта – устна и писмена.

➤ Нарушеното зрение (в различна степен) води до липса на възможност да се правят разлики във форми, обърнати букви или числа; прескачат се думи и редове; нарушава се възприятието за дълбочина и разстояние, както и координацията между зрение и движения. Подобни проблеми могат да засегнат моторните умения, разбирането на прочетен текст, а така също и математическите умения.

➤ Аутизъм и синдром на Аспергер Нарушенията от аутистичния спектър се характеризират със затруднения в социалните умения, езика и поведението. Трудностите се проявяват в различна степен при различните деца и докато при някои може да липсва вербална комуникация и очен контакт с останалите, при други има развита реч и те се справят по-добре в социална ситуация. Трудностите със социалното въображение затрудняват подготовката за промяна и планирането на бъдещето, справянето в непознати ситуации, прогнозирането на това какво следва или какво би могло да последва, разбирането на реакциите на хората. Децата с аутизъм не разбират неписаните социални правила и изглеждат безчувствени, тъй като не умеят да разпознават чувствата на другите. Те често не разбират концепцията за опасност и не се включват в съвместни игри и дейности. Синдромът на Аспергер, понякога

наричан високофункционален аутизъм, има различни характеристики и степени. Те могат да включват неочаквани отговори при промяна на поведението, трудности при разчитането на невербални знаци (езика на тялото) и при определяне на личното пространство, което води до неадекватно общуване. Учениците с Аспергер синдром са внимателни към детайлите, и могат да бъдат много стриктни, точни, надеждни и отдадени при подкрепа.

➤ Хиперактивност и/или дефицит на вниманието (ХАДВ) Дефицитът на вниманието може да бъде както с, така и без хиперактивност. Типични характеристики на синдрома са моторната неударжимост, слаба концентрация на вниманието, импулсивност и неовладяемост на моментните желания и настроение. В резултат на това се появяват вторично обусловени дефицити в ученето и социализацията. Важно е да се отбележи, че ХАДВ не се дължи на лошо възпитание, а е резултат от невробиологични фактори, свързани с промени в тези части на мозъка, които контролират импулсите и концентрацията. В други случаи обаче слабата концентрация на вниманието се явява вторично развита в резултат на когнитивни дефицити.

➤ В категорията специални образователни потребности се включват също и деца с : Физически увреждания; Умствена изостаналост; Други емоционални или поведенчески отклонения

➤ Дислексия, дисграфия, дискалкулія, диспраксия - децата с такива затруднения са с нормален интелект, а често и с интелект над средното ниво, но същевременно имат изразени трудности в овладяването на едно или няколко от основните училищни умения (най-често четене).

В Закона за предучилищното и училищното образование помощта, оказвана от педагогическите специалисти на децата и учениците със специални образователни потребности, е наречена „**предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие**“.

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦА/УЧЕНИЦИ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ

/съгласно ЗПУО и Наредба за Приобщаващо образование/

Инициативата за това идва от:

➤ Родителя /представителя на детето/ лицето, което полага грижа;

- Класния ръководител/учителя на групата, други учители, специалисти, които преподават и полагат грижи, координиращ екип и др. представители на училището/ДГ-на;
- Социален работник, експерт и други представители на институции извън училището и ДГ-на, които имат отношение към подкрепата на развитието на детето/ученика.

Насочването към оценка става след:

- разглеждане и анализ на медицински документи , изследвания, епикризи, консултации, становища на специалисти и др., /при наличие на такива/;
- наблюдение и анализ на резултатите от обучението, представянето на детето в класни и извънкласни дейности и постигнатите резултати;
- проведено ранно оценяване на потребността от подкрепа за личностно развитие в ДГ-на и възникнала необходимост от оценка;
- липса на напредък след проведени дейности за обща подкрепа за личностно развитие в ДГ-на за целите на превенция на обучителни затруднения;
- липса на напредък след проведени дейности за обща подкрепа за личностно развитие в училището за целите на превенцията на обучителните затруднения;
- установени проблеми в обучението и развитието при наличие на други факти и обстоятелства, напр. влошено здравословно състояние, продължителен престой в болнично заведение и др.

Класният ръководител/учителят на групата, съвместно с координатора представя събраната информация за резултатите от обучението и представянето на детето/ученика пред родителите и ги консултира относно:

- необходимостта от оценяване;
- начина на провеждане на оценяването;
- организирането и провеждането на допълнителната подкрепа, при установяване на необходимост от такава;
- очаквани резултати.

Родителят подава заявление до директора на училището /ДГ, с което изразява желание за извършване на оценка на индивидуалните потребности на детето/ ученика, с цел получаване на допълнителна подкрепа.

ОЦЕНКАТА НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ НА ДЕЦАТА/УЧЕНИЦИТЕ, ЗА КОИТО ИМА ИНДИКАЦИИ, ЧЕ СА СЪС СОП, СЕ ИЗВЪРШВА ОТ УЧИТЕЛИ И СПЕЦИАЛИСТИ

До един месец от извършването на оценяването, за детето/ученика със СОП се разработва План за подкрепа. Планът се разработва от ЕПЛР.

Родителят, представителят на детето, лицето, което полага грижи за детето/ученика се запознава с този план, като му се предоставя копие от него. Неразделна част към Плана за подкрепа са индивидуалните учебни програми за учениците, които не покриват ДОС за съответното учебно съдържание и получават оценки с качествен показател. При необходимост се прилага и Индивидуален учебен план, разработен съгласно разпоредбите на Наредбата за ПО.